

Kommunalt grundskoleindex 2017 - beskrivning

Föräldraalliansen Sveriges kommunala grundskoleindex är ett kvalitetsindex som utgår från ett föräldraperspektiv. Fyra kvalitetsområden beräknas, viktas och läggs samman till ett sammanlagt kvalitetsindex för grundskolan i respektive kommun. Kommunerna rangordnas sedan från 1 till 290. Grundskoleindexet beräknades första gången 2006.

De kvalitetsområden som används är

- Måluppfyllelse
- Pedagogisk personal
- Övriga hälso- och studiefrämjande resurser
- Fritidshemmen

**I undersökningen ingår inte skolor med enskild huvudman.
Samtliga data avser 2016 (2015/2016)**

Sammanfattande resultat 2017

Bästa grundskolekommun blev Dorotea med 3,26 poäng (förra året Vindeln med 3,46 poäng och sämsta kommun blev Perstorp med 1,88 poäng (förra året Upplands Väsby med 1,61 poäng). De kommuner som hamnat högt på rankingen har generellt hamnat högt inom samtliga delområden medan de kommuner som hamnat lägst på rankingen på motsvarande sätt hamnat lägst inom fler eller alla delområden.

Den kommun som stigit mest i rankingen jämfört med 2016 är Färgelanda som stigit med 260 placeringar och återfinns på 25:e plats.

Den kommun som sjunkit mest i rankingen jämfört med 2016 är Torsås som sjunkit 209 placeringar till plats 281.

Hela listan presenteras i rankingordning, alfabetisk ordning, förändring samt länsvis och kommungruppsvis på Föräldraalliansen Sveriges hemsida. www.foraldraalliansen.nu

15 i topp	Placering	Årets raket	Förändring
Dorotea	1	Färgelanda	260
Pajala	2	Sävsjö	224
Vilhelmina	3	Vansbro	217
Arjeplog	4	Munkfors	217
Jokkmokk	5	Torsby	213
Berg	6		
Bräcke	7		
Grästorp	8		
Hällefors	9		
Vansbro	10	Årets dykare	Förändring
Orsa	11	Sölvesborg	-156
Malung-Sälen	12	Ödeshög	-165
Munkfors	13	Åmål	-170
Storuman	14	Lessebo	-209
Karlsborg	15	Torsås	-209

Bakgrund

Föräldraalliansen Sverige verkar för en bra och likvärdig skola i hela landet. Den nationella likvärdigheten definieras genom läroplanernas mål. Vi anser inte att skolan kan anses tillräckligt bra om en fjärdedel av eleverna går ut grundskolan utan att ha uppnått målen för utbildningen och mer än en tiondel av eleverna inte är behöriga att söka till ett program på gymnasieskolan. Kvaliteten varierar både mellan kommuner och mellan skolor inom kommunerna. I detta avseende kan vi inte heller anse att skolan är likvärdig.

I dagens skoldebatt förekommer argument baserade på tveksamma ”skolundersökningar” beställda eller utförda av organisationer som inte har skolans bästa för ögonen utan drivs av andra intressen. Vi har därför funnit att det finns behov av en värderande undersökning där kommunernas ambition att utöva sitt huvudmannaskap över grundskolan redovisas och rangordnas.

Syfte

Syftet med denna undersökning är att, på kommunal nivå, skapa ett kvalitetsindex för grundskolan i Sverige där hänsyn tas till både uppnådda resultat och satsade resurser med hänsyn tagen till kommunernas olika förutsättningar.

I stort kan man sammanfatta att vi försöker mäta kommunens ambitionsnivå för grundskolan.

Meningen är att kvalitetsindexet skall kunna förstås av alla och kunna användas för diskussion kring och utvecklingen av grundskolan i kommunerna.

Metod

Vi jämför kommuners resultat och satsningar på grundskolan genom att indexera och vikta följande indikatorer:

Måluppfyllelse

(Variationsvidd 0,95)

- Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen.
- Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, avvikelse från modellberäknat värde.

Pedagogisk personal

(Variationsvidd 1,24)

- Lärartäthet i förhållande till elevsammansättningen
- Övrig pedagogisk personal
- Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen

Övriga hälso- och studieförämjande resurser

(Variationsvidd 0,34)

- Elevhälsa
- Lärverktyg
- Måltider

Fritidshem

(Variationsvidd 0,31)

- Antal elever per avdelning
- Antal elever per anställd

Grundskoleindex

(Variationsvidd 1,38)

Samtliga värden räknas samman till ett kvalitetsindex för varje kommun avseende grundskolan. Vi redovisar samtliga kommuner dels rangordnade från 1-290 och dels i alfabetisk ordning.

För att få ett grepp om hur en kommun har placerat sig i de olika kvalitetsområdena i förhållande till andra kommuner har respektive parameter och det sammanvägda kvalitetsindexet färgmarkerats. De 100 högst rankade kommunerna totalt och för varje kvalitetsområde har fått en grön färgmarkering. De kommuner som placerat sig på plats 101-200 på rankingen har fått en gul markering och de 90 kommuner som hamnat sist på rankingen har fått en röd/rosa markering.

Definitioner, Kommunalt Grundskoleindex 2017

Samtliga data hämtade 12-18 oktober 2017.

Måluppfyllelse

Källa: SKL Öppna jämförelser, endast skolor med kommunal huvudman.

Faktisk. Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%).

Andel elever med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i respektive elevs utbildning. Andelen beräknas utifrån de elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår).

Modellberäknad. Elever i årskurs 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%), modellberäknat värde.

Uppgiften baseras på en regressionsmodell framtagen av SCB på uppdrag av SKL. Syftet med modellen är att ta hänsyn till kommuners skilda socioekonomiska förutsättningar sett till bakgrundsfaktorer hos eleverna i kommunen. De förklarande variabler som ingår i modellen är kön, föräldrarnas utbildningsnivå, andel nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt bistånd.

Avvikelse från modellberäknat värde,

Skillnad/avvikelse/residual mellan modellberäknat värde och faktiskt värde. (%-enheter)

Pedagogisk personal

Källa: Skolverkets Jämförelsedatabas, endast skolor med kommunal huvudman.

Lärartäthet, antal elever per lärare (heltidstjänster) totalt

Antal elever per lärare omräknat till heltidstjänster under mätveckan exklusive lärare som undervisar asylsökande elever.

Skolverket har tidigare redovisat lärartätheten genom mättet antal lärare (omräknat till heltidstjänster) per 100 elever. Från och med läsåret 2012/13 redovisas mättet omvänt.

Lärare (heltidstjänster), andel (%) med pedagogisk högskoleexamen

Andel lärare, omräknat till heltidstjänster, som har någon pedagogisk högskoleexamen (med dessa har likställda personer som tidigare förklarats behöriga till statligt reglerade lärartjänster och personer som haft förordnande som behörig lärare).

Lärartäthet, antal elever per pedagogisk personal (heltidstjänster)

Antal elever per pedagogisk personal omräknat till heltidstjänster under mätveckan exkl. pedagogisk personal som undervisar asylsökande elever. Som pedagogisk personal räknas lärare, forskollärare, fritidspedagoger och fritidsledare.

Grundskolan - Kostnader per kommun

Endast kostnader för skolor med kommunal huvudman.
Källa SIRIS

Måltider per elev

Kostnaden för skolmåltider per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för skolmåltids- och caféverksamhet, dvs. kostnader för personal, livsmedel, transporter, administrativa kostnader, t.ex. för kostkonsulent och intäkter från t.ex. försäljning till fristående skolor och sameskolan. I statistiken ingår inte lokalkostnader. Lokaler m.m. kan ingå för de kommuner som via entreprenad köper skolmåltider. För kommuner är kostnaden för skolmåltidsverksamheten nettoräknad så att intäkter för t.ex. försäljning har dragits från kostnaderna.

Lärverktyg per elev

Kostnaden för lärverktyg, utrustning och skolbibliotek per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: lärverktyg, dvs. skön- och facklitteratur, tidningar, tidskrifter, broschyrer och annat tryckt material samt för kopior framtagna för undervisningen. Datorer, maskiner och verktyg som används i undervisningen. Bild och ljudmedier, förbrukningsmaterial och programvara för undervisning. Kapital och servicekostnader för datorer, maskiner etc. Kostnader för resor i samband med studiebesök, kulturaktiviteter och lägerskolor. Bokinköp till skolbibliotek. Skolbibliotekarie.

Elevhälsa per elev

Kostnaden för elevhälsa per elev för valt år. I statistiken ingår kostnader för: skolläkare och skolsjuksköterskor, skolkuratorer och skolpsykologer, köpta tjänster, t.ex. från landsting. I statistiken ingår inte kostnader för lokaler, elevassistenter, personliga assistenter, skolvårdar och elevförsäkringar.

Fritidshem

Källa: Skolverkets Jämförelsedatabas

Elevgrupp, antal elever per avdelning, kommunal regi

Antal inskrivna barn i kommunal regi dividerat med antal avdelningar i kommunal regi. Med en avdelning menas en barngrupp i vilken fritidshemsverksamhet bedrivs.

Personaltäthet, antal elever per anställd, kommunal regi

Antal inskrivna elever dividerat med antal anställda i kommunal regi. Antal elever omfattas oavsett vistelsetid och antal anställda oavsett tjänstgöringsgrad.

Kommungruppsindelning 2017

Här är en beskrivning av SKLs kommungruppsindelning 2017 som gäller från den 1 januari 2017. Det är en omarbetning av den tidigare kommungruppsindelningen från 2011.

A. Storstäder och storstadsnära kommuner

A1. Storstäder - kommuner med minst 200 000 invånare varav minst 200 000 invånare i den största tätorten.

A2. Pendlingskommun nära storstad - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en storstad eller storstadsnära kommun.

B. Större städer och kommuner nära större stad

B3. Större stad - kommuner med minst 50 000 invånare varav minst 40 000 invånare i den största tätorten.

B4. Pendlingskommun nära större stad - kommuner där minst 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

B5. Lågpendlingskommun nära större stad - kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större stad.

C. Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner

C6. Mindre stad/tätort - kommuner med minst 15 000 men mindre än 40 000 invånare i den största tätorten.

C7. Pendlingskommun nära mindre stad/tätort - kommuner där minst 30 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i annan mindre ort och/eller där minst 30 procent av den sysselsatta dagbefolkningen bor i annan kommun.

C8. Landsbygdskommun - kommuner med mindre än 15 000 invånare i den största tätorten, lågt pendlingsmönster (mindre än 30 procent).

C9. Landsbygdskommun med besöksnäring - landsbygdskommun med minst två kriterier för besöksnäring, dvs antal gästnätter, omsättning inom detaljhandel/ hotell/ restaurang i förhållande till invånarantalet.

För en mer utförlig och detaljerad beskrivning, se publikationen Kommungruppsindelning 2017.

<https://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2011.html>